

20 22

Innhald

Meir årvakne i ein ny tryggingpolitisk situasjon	4	Styring og kontroll i verksemda	24
		Verksemds- og tryggleiksstyring	24
Introduksjon til verksemda og hovudtal	6	Oppfølging av revisjonsmerknader frå	
Dette er Nasjonalt tryggingorgan	6	Riksrevisjonen	24
Organisasjon og leiing	6	Kontroll av NSM frå EOS-utvalet	24
Utvalde hovudtal 2022	9	Rapportering om fellesføringar frå regjeringa	24
		Andre forhold	25
		Berekraftsmåla til FN	25
Aktivitetar og resultat i 2022	10	Vurdering av framtidsutsikter	26
Hovudutfordringar og mål for 2022	10	Overordna utviklingstrekk	26
MÅL 1 Verksemdar i forsvarssektoren og på sivil side skal ha nødvendig risiko- og situasjonsforståing og utøve god tryggleiksstyring	12	Eit samfunn i utvikling og taktskifte i det digitale trusselbiletet	26
MÅL 2 Verksemdar i forsvarssektoren og på sivil side skal ha motstandskraft mot tryggleikstrugande hendingar	14	Påverkingsoperasjonar	28
MÅL 3 Trussel- og tryggleiksinformasjon skal delast til rett tid og vere tilgjengeleg	16	Bruk av økonomiske verkemiddel til tryggleikstrugande verksemd	28
MÅL 4 Rådgiving og rettleiing skal vere relevant og brukarretta	18	Klimaendringar	28
MÅL 5 Tryggleiksklareringsprosessen skal vere forenkla og effektivisert	20	Etterretningsaktivitet mot Noreg	28
MÅL 6 Kryptoløysingar, tryggleikskonsept og tryggingstiltak skal vere tilpassa til den digitale transformasjonen i forsvarssektoren	21	Nærmare omtale av moglege konsekvensar for evna verksemda har til å oppnå fastsette mål og resultat på lengre sikt	29
MÅL 7 NSM skal forbetre evna si til å avdekkje alvorlege digitale tryggleikstrugande hendingar og skal halde oppe evna til å analysere og handtere dei	22	Årsrekneskap	32
MÅL 8 NSM skal ha evne til å gi rettidig og relevant støtte til Forsvaret i krise og væpna konflikt	23	Formål	32
		Stadfesting	32
		Vurderingar av vesentlege forhold	32
		Tilleggsopplysningar	33
		Prinsippnote til årsrekneskapen	34

DELMÅL 1: LEIAREN HAR ORDET

Meir årvakne i ein ny tryggingpolitisk situasjon

2022 viste på verst tenkjeleg vis at fred kan bli krise og krig

På ein felles pressekonferanse med Politiets tryggingsteneste og Etterretningstenesta i februar, berre dagar før invasjonen av Ukraina, oppmoda vi om å vere årvakne og åtvare vidare om auka risiko for hendingar mot olje- og gassnæringa, energisektoren og universiteta og forskingsmiljøa våre. Når vi samanfattar året, ser vi at desse sektorane var blant dei som blei ramma. Og ved slutten av året hadde ei rekkje hendingar dei færraste trudde dei skulle få oppleve, definert ein ny kvardag. Det er krig i Europa. Tryggingpolitisk er vi på alle måtar inne i ei ny tid. Det varige brotet med Vesten frå Russland si side gjorde at året 2022 blei eit tidsskilje for det nasjonale tryggingarbeidet.

For oss i NSM har dette vore eit beredskapsår av dimensjonar. Fordi vi er ei av EOS-tenestene, har auka produksjon av avgjerdsstøtte, rådgiving og innføring av beredskapstiltak vore førande for arbeidet vårt på alle nivå. Hovudoppgåva vår er å gjere Noreg i stand til å verne seg mot spionasje, sabotasje, terror og samansette truslar. Temaet blei for alle norske verksemder høgaktuelt i løpet av året.

I mars heldt vi tryggleikskonferansen vår med 5000 deltakarar, og i tryggleiksmånaden oktober tok over 20 000 personar kurset vårt i IKT-tryggleik. Dette er gode nyheiter for det nasjonale tryggingarbeidet. Verksemdene og innbyggjarane har blitt meir årvakne.

Vi gjennomførte tilsyn og tryggleikstesting av ei lang rekkje verksemder. Verksemdene tek læring av dette og gjer kontinuerlege forbetringar i tryggingarbeidet sitt.

Samtidig avdekte vi manglar på fleire område. Det kjem mellom anna av at medvitet om kva som utgjer god nok tryggleik, er for svakt. Forståinga for trussel- og risikobiletet må aukast, og det må setjast i verk tiltak no. Kartlegginga av dei såkalla grunnleggjande nasjonale funksjonane fekk auka merksemd frå alle sektorstyresmaktene, men tempoet i dette arbeidet må opp.

Vi har i løpet av året behandla fleire saker som gjeld mogleg økonomisk verkemiddelbruk. Ei stor overvekt av sakene handla om leverandørproblematikk, og i mange av sakene kjem leverandøren frå Kina eller er knytt til Kina.

Det digitale risikobiletet er prega av aukande kompleksitet i system og teknologi, samtidig som sårbarheitene blir meir krevjande å avdekkje på grunn av stadig meir komplekse verdikjeder. Aktørane som står bak cyberoperasjonar mot norske mål, bruker eit breitt spekter av angrepsmetodar. Dei enklaste metodane inneber mellom anna tenestenektangrep, slik vi såg at nettsidene til ei rekkje norske verksemder blei utsette for i løpet av sommaren. På den andre sida av spekteret ser vi at aktørar nyttar svært avanserte metodar, og metodane blir skreddarsydde til målet.

Talet på alvorlege og svært alvorlege hendingar har i 2022 halde seg på eit tilsvarande nivå som i 2021. Dei vanlegaste angrepa var distribuerte tenestenektangrep, phishing og kartleggingsaktivitet.

I sum vil årsrapporten vise at vi saman med norske verksemder sørge for eit stort løft i tryggingarbeidet i løpet av 2022. Samtidig er utfordringa at gapet mellom trusselen og tryggleiksnivået i norske verksemder og samfunnsfunksjonar aukar.

Sofie Nystrøm

Sofie Nystrøm
Direktør,
Nasjonalt tryggingorgan

DELMÅL 2

Introduksjon til verksemda og hovudtal

Dette er Nasjonalt tryggingssystem

Nasjonalt tryggingssystem (NSM) er direktoratet for nasjonal førebyggjande tryggleik i Noreg.

Hovudoppgåva til tenesta er å betre den evna Noreg har til å verne seg mot spionasje, sabotasje, terror og samansette truslar. Gjennom rådgiving, forskning, tilsyn, testing og kontrollaktivitetar bidreg NSM til at verksemdar sikrar sivil og militær informasjon, system, objekt og infrastruktur som påverkar nasjonal tryggleik.

NSM er ansvarleg for eit nasjonalt varslingsystem for å avdekkje og varsle om cyberangrep mot digital infrastruktur. NSM har òg eit nasjonalt ansvar for å koordinere handteringa av alvorlege cyberangrep.

Totalforsvarskonseptet omfattar gjensidig støtte og samarbeid mellom Forsvaret og sivilsamfunnet i samband med førebygging, beredskapsplanlegging, krisehandtering og konsekvenshandtering i heile krisespekteret frå fred via tryggingssystempolitisk krise til væpna konflikt. Totalforsvaret omfattar dermed militær og sivil kapasitet i stat og kommune, private kommersielle aktørar og private ideelle organisasjonar. Totalforsvaret må derfor vere solid i alle ledd – lita tue kan som kjent velte stort lass. Tryggleik er såleis viktig for alle ledd i kjeda. Digitale system har større og større plass i totalforsvaret. Det digitale risikobiletet har derfor mykje å seie for totalforsvaret, men andre verdiar må òg ha rett tryggingssystemnivå for at totalforsvaret skal vere solid. NSM utøver ansvaret sitt som tryggingssystemorgan etter lov om nasjonal sikkerhet (tryggingssystemlova), lov om oppfinnelser av betydning for rikets forsvar, med forskrifter, og anna relevant regelverk som gjeld for offentlege verksemdar.

NSM samarbeider med ei rekkje ulike sektorstyresmakter og aktørar, som Politiets tryggingsteneste (PST), Etterretningstenesta (E-tenesta), Kripos, Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap (DSB) og Digitaliseringsdirektoratet (Digdir). Viktige samarbeidspartar i sektorane er mellom anna Nasjonalt kommunikasjonsorgan (Nkom), Finanstilsynet, Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Petroleumstilsynet. NSM deltek i Sentralt totalforsvarsforum og representerer Noreg i tryggingssystemspørsmål i internasjonale forum som NATO og EU. Direktoratet har i tillegg samarbeid med andre land om tryggingssystemfaglege problemstillingar.

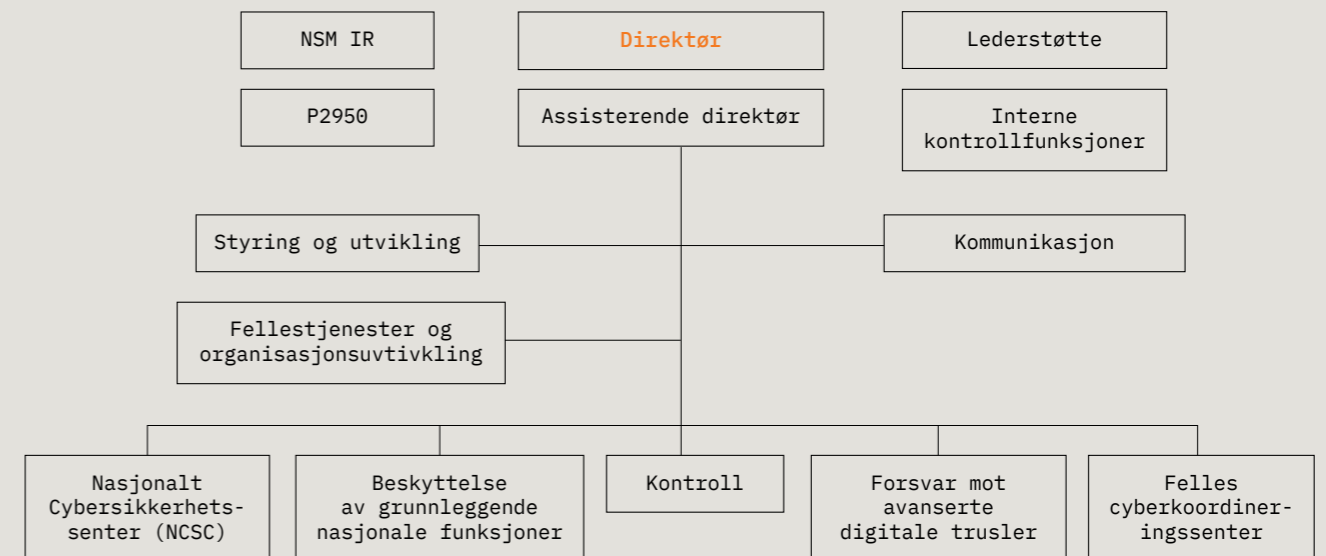
Fordi NSM er ei EOS-teneste (etterretnings-, overvakings- og tryggingsteneste), er det informasjon som vi ikkje kan leggje fram i årsrapporten på grunn av nasjonale tryggleikssyn. Vi har derfor utarbeidd eit gradert vedlegg.

Organisasjon og leiing

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) har det administrative og budsjettmessige ansvaret for NSM. Ansvaret for den faglege etatsstyringa er delt mellom Justis- og beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet.

NSM held til på Kolsås i Bærum, med kontor i Sandvika og på Oslo Havnelager. Direktøren for Nasjonalt tryggingssystemorgan er leiaren for verksemda og blir oppnemnd på åremål av Kongen i statsråd.

Direktoratet var i 2022 organisert med fem fagavdelingar og tre fellesavdelingar

Ved årsslutt 2022 hadde NSM denne leiargruppa

Sofie Nystrøm	Direktør
Helge Rager Furuseth	Assisterande direktør
Tom Kolstad	Avdelingsdirektør for kapabilitetar og operasjonar
Hasse Lindmo	Avdelingsdirektør for kommunikasjon
Henry Lindbak	Avdelingsdirektør for styling og utvikling
Åshild Hauge Egerdal	Avdelingsdirektør for fellestjenester og organisasjonsutvikling
Bente Hoff	Avdelingsdirektør for Nasjonalt cybertryggleikssenter
Erik Haugland	Avdelingsdirektør for Nasjonalt cybertryggleikssenter
Kjell Arne Knutsen	Avdelingsdirektør for vern av grunnleggjande nasjonale funksjonar
Vigdis Grønhaug	Avdelingsdirektør for kontroll
Geir Engh-Hellesvik	Avdelingsdirektør for forsvar mot avanserte digitale truslar

Utvalde hovudtal 2022

Nøkkeltall fra årsregnskapet 2021-2022

Årsverk

2022	2021
340	321

Tilsette

2022	2021
425	377

Lønnsutgifter pr. årsverk

2022	2021
962 617	924 099

Utnyttingsgrad post 01-29

2022	2021
98,5%	95,7%

Samla tildeling post 01-99

2022	2021
620 863 000	488 655 000

Lønnsandel av driftsutgifter

2022	2021
64,8%	70,8%

Driftsutgifter

2022	2021
504 832 859	419 189 053

Utvalde nøkkeltall fra årsregnskapen 2021-2022 (tal i kroner og prosent)

Utgifter	2022	2021
Nasjonalt tryggingsordan - Post 01	418 262 364	346 152 715
Nasjonalt tryggingsordan - Post 45	40 088 970	17 716 881
Forsvarsdepartementet (belastningsfullmakt) - Post 01	35 670 191	39 009 161
Forsvarsdepartementet (belastningsfullmakt) - Post 45	91 977 474	50 386 698
Forsvarsdepartementet (belastningsfullmakt) - Post 47	-	6 800 854
Nettordning, statleg betalt merverdiavgift - Post 01	50 900 304	34 027 177
Totalt	636 899 303	494 093 486

Utgifter etter post 2021-2022 (tal i kroner)

DELMÅL 3

Aktivitetar og resultat i 2022

Det norske tryggingpolitiske tilværet er i endring. Krigen i Ukraina, dei veksande ambisjonane til Kina og eit NATO i utvikling påverkar den rolla Noreg spelar i verda, og dei nasjonale tryggingssinteressene våre. Den norske økonomiske situasjonen er òg meir prega av uvisse enn han har vore på mange år, til liks med verdsøkonomien. Det påverkar i sin tur konfliktnivå og flyktning- og migrasjonsstraumane i verda.

Den russiske invasjonen av Ukraina har ført verda, Europa og Noreg inn i ein ny tryggingpolitisk situasjon. Dette har prega oppgåveløysinga, og det har ført til behov for endringar i aktivitetane til NSM på fleire ansvars- og fagområde. Situasjonen har òg ført til eit auka behov for tenestene til NSM. Koronapandemien prega òg enkelte aktivitetar i 2022, men dette gjaldt berre første kvartal.

Hovudutfordringar og mål for 2022

Fleire utviklingstrekk har påverka utfordringsbiletet og moglegheitsrommet på ansvarsområdet til NSM.¹ For 2022 har særleg desse utfordringane vore førande:

1. Vi står i ein meir uføreseieleg tryggingpolitisk situasjon enn vi har gjort på mange år, som mellom anna inneber høg kartleggingsaktivitet mot viktig norsk infrastruktur og fleire tilfelle av innsideverksemd.
2. Trusselaktørar nyttar seg av stadig fleire verkemiddel for å oppnå måla sine, samtidig som sårbarheitene våre blir meir komplekse.
3. Framande aktørar investerer og kjøper seg inn i norske verksemdar og eigedommar for å få sensitiv informasjon og skaffe seg strategisk viktig teknologi.
4. Vi ser òg målretta påverkingsoperasjonar med spreiding av desinformasjon.
5. Rask teknologisk utvikling og digitalisering av samfunnet byr på både moglegheiter og utfordringar.

Med bakgrunn i budsjettvedtaket frå Stortinget gav JD og FD mål- og resultatkrav til NSM i tildelingsbrev for 2022. NSM skulle i 2022 særleg bidra til å nå målet tryggleik i samfunnet for justissektoren og målet verne den norske befolkninga, det norske territoriet, sentrale samfunnsfunksjonar og infrastruktur mot truslar, anslag og angrep frå både statlege og ikkje-statlege aktørar for forsvarssektoren.

Med utgangspunkt i desse overordna måla blei det sett følgjande mål for verksemda til NSM i 2022:

1. Verksemdar i forsvarssektoren og på sivil side har nødvendig risiko- og situasjonsforståing og utøver god tryggleiksstyring.
2. Verksemdar i forsvarssektoren og på sivil side har motstandskraft mot tryggleikstrugande hendingar.
3. Trussel- og tryggleiksinformasjon blir delt til rett tid og er tilgjengeleg.
4. Rådgiving og rettleiing er relevant og brukarretta.
5. Tryggleiksklareringsprosessen er forenkla og effektivisert.
6. Kryptoløysingar, tryggleikskonsept og tryggingstiltak er tilpassa til den digitale transformasjonen i forsvarssektoren.
7. NSM har forbetra evna til å avdekkje alvorlege digitale tryggleikstrugande hendingar og har halde oppe evna til å analysere og handtere dei.
8. NSM har evne til å gi rettidig og relevant støtte til Forsvaret i krise og væpna konflikt.

Vidare følgjer omtale og vurdering av måloppnåing, aktivitetar og resultat i 2022, og dessutan av utfordringar og risikoar for kvart av måla. Den årlege undersøkinga NSM gjer av tryggleikstilstanden (UST) og tilsyns- og kontrollaktivitetane til NSM i 2022, er brukte som datagrunnlag for den kvalitative og kvantitative vurderinga av fleire mål og styringsparametrar.

¹ Meld. St. 9 (2022–2023) Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet, langtidsplan for forsvarssektoren (Innst. 87 S (2020–2021), jf. Prop. 14 S (2020–2021) Evne til forsvar – vilje til beredskap, omtalar fleire av dei. Risikorapportane frå NSM for 2022 og 2023 er òg sentrale for å skildre utfordringsbiletet.

DELMÅL 1

Verksemder i forsvarssektoren og på sivil side skal ha nødvendig risiko- og situasjonsforståing og utøve god tryggleiksstyring

Vurdering av måloppnåing

NSM har gjennom tilsynsverksemda sett ei forbetring i evna til tryggleiksstyring og forbetring i departement og verksemder gjennom kunnskap om førebyggjande tryggleik og trussel- og tryggleiksinformasjon dei siste åra. I 2022 er det avdekt at mange verksemder har styrings-system for tryggleik, men samtidig erfarer vi at dei i stor grad ikkje er heilskaplege. Det er mindre alvorlege avvik innanfor tryggingsskompetanse, verdikartlegging og situasjonsforståing enn året før.

NSM har over tid peikt på at innføringa av ny tryggingsslov går for sakte. Identifisering, avklaring og operasjonisering av grunnleggjande nasjonale funksjonar (GNF-ar) har vore mangelfull i fleire sektorar. Manglande oversikt over kva funksjonar som er av sentral verdi for nasjonale tryggleiksinteresser, og kva for verdier som er GNF-ar, gjer at verdier som eigentleg er skjermingsverdige, ikkje alltid er forsvarleg sikra.

Funn frå tilsyn over tid viser at dei kontrollerte verksemdene ofte har gjennomført risikovurdering i eiga verksemd, men at risikovurderingane i stor grad er mangelfulle. Ettersom verdikartlegging og innføring av ny tryggingsslov går for sakte, vil både risikovurderingane og styringssystem for tryggleik bli verande mangelfulle. Dette er fordi ein ikkje i tilstrekkeleg grad kjenner verdiane ein skal verne.

Aktivitetar og resultat

For å bidra til betre måloppnåing har NSM støtta departement og verksemder med råd og rettleiing om nasjonal verdikartlegging, i lys av den tryggingsspolitiske situasjonen etter februar 2022. NSM har gitt éin-til-éin-rådgiving til både departement og verksemder som er underlagde tryggingsslova, og til verksemder som har spurt og fått førehandsvarsel om at dei vil bli det.

NSM har vidare gitt skriftleg rettleiing til verksemder som ikkje er underlagde tryggingsslova, men som har hatt behov for rettleiing om mellom anna grunnprinsippa til NSM eller anna rettleiingsmaterieill på grunn av den tryggingsspolitiske situasjonen. NSM har òg gitt råd innanfor verdivurdering, skadevurdering og klassifisering og utarbeidd tilrettelagde kurs for verksemder i petroleumssektoren gjennom hausten. Det er òg starta eit arbeid med ei ny rettleiing i nasjonale tryggleiksinteresser som vil bli fullført i 2023.

For å auke talet på verksemder som gjennomfører risikovurderingar, har NSM støtta verksemder med rådgiving innanfor risikovurderingar på førespurnad gjennom året. Dette gjeld både verksemder som er underlagde tryggingsslova, og verksemder som har fått førehandsvarsel om at dei vil bli det. NSM har bidrege med støtte i spørsmål om risikovurderingar og innføring av tiltak for å redusere risiko hos dei ulike verksemdene i arbeidet med sikring av verdier.

For å støtte verksemder med å etablere system for tryggleiksstyring har NSM støtta og gitt råd til verksemder om tryggleiksstyring gjennom året. NSM har vidare gitt skriftleg rettleiing til verksemder som ikkje er underlagde tryggingsslova, men som har hatt behov for rettleiing om mellom anna grunnprinsippa til NSM for tryggleiksstyring. I 2022 har vi òg utvikla og innført e-læringskurs i tryggleiksstyring for leiarar.

NSM har gjennom 2022 publisert fleire rapportar, mellom anna den ugraderte risikorapporten vår, «Risiko 2022», og den årlege ugraderte rapporten om risikobiletet i det digitale rommet, «Nasjonalt digitalt risikobilde» (NDIG), i tillegg til tryggleiksrapportane som kjem kvar veke. Våren 2023 vil NSM lansere tryggingssfagleg råd (SFR) som eit ledd i bygginga av nasjonal situasjonsforståing og i det langsiktige arbeidet med å oppnå eit nasjonalt forsvarleg tryggleiksnivå.

Vi gjennomførte òg den årlege tryggleikskonferansen vår våren 2022, der formålet er å bidra til auka medvit om tryggleiksutfordringane og dermed bidra til å gjere Noreg i betre stand til å verne seg mot spionasje, sabotasje, terror og samansett verkemiddelbruk. I tillegg har NSM vore representert på fleire arenaer, mellom anna Arendalsuka, der vi òg hadde egne arrangement. Nasjonal tryggleiksmånad fekk òg god merksemd då han blei opna i oktober 2022 i lokala til NSM saman med statsråd Emilie Enger Mehl og administrerande direktør i NorSIS Lars-Henrik Gundersen. Vi har òg vore proaktive med informasjon på nettsidene våre og i media. Ein auke i talet på medieførspurnader på 46 prosent samanlikna med 2021 er ein del av dette biletet.

Kurscenteret til NSM har auka den fysiske kursverksemda etter koronapandemien. I 2022 har 473 personar delteke på e-læringskurser våre, og 557 har delteke på dei fysiske kursa. I tillegg gjennomførte 21 875 personar kurs i IKT-grunnprinsipp under tryggleiksmånaden i oktober då vi tilbydde dette gratis. Dei fleste fysiske kursa våre blir gjennomførte som klasseromskurs ved kurscenteret vårt, men vi har òg gjennomført fleire kurs eksternt.

Utfordringar og risikoar

Eit dynamisk og samansett trusselbiletet utfordrar evna til å halde oppe ei felles nasjonal situasjonsforståing. Ulik og mangelfull situasjonsforståing og manglande grunnleggjande tryggingsskompetanse utfordrar evna til å utøve god tryggleiksstyring og gjennomføre heilskaplege risikovurderingar i verksemdene.

DELMÅL 2

Verksemder i forsvarssektoren og på sivil side skal ha motstandskraft mot tryggelikstrugande hendingar

Vurdering av måloppnåing

Motstandskrafta mot tryggelikstrugande hendingar varierer mykje frå verksemd til verksemd og frå sektor til sektor. Dei verksemdene som har eit heilskapleg styringssystem for tryggelik og fullstendige risikovurderingar, har betre føresetnader for å stå imot tryggelikstrugande verksemd enn dei som har manglar som nemnt under mål 1.

NSM har erfart gjennom tilsyn og kontakt med partnarar at det er betring i arbeidet med førebyggjande tryggelik i mange verksemder. Medvitet og kunnskapen om tryggingstiltak hos norske verksemder har auka, og det same har profesjonaliteten deira. Det er samtidig fleire verksemder som ikkje jamleg vurderer risiko for hendingar som kan påverke nasjonale tryggingssinteresser. Vidare ser vi at det kan gleppe der verksemder har avhengnader utanfor verksemda si, fordi enkelte føreset at andre har gjort dei nødvendige risikovurderingane. Dette kan føre til at dei rette sikringstiltaka ikkje er sette i verk.

Vi har òg sett at verksemder legg vekt på det dei oppfatar som sine sentrale verdiar i ei risikovurdering, og det kan innebære at verksemdene ikkje har identifisert risiko for dei verdiane som er avgjerande viktige for grunnleggjande nasjonale funksjonar. Det er derfor svært viktig at verksemdene forstår koplinga mellom dei ulike verdiane sine og relevante grunnleggjande nasjonale funksjonar. Det er framleis slik at det generelle tryggingssnivået i IKT-system hos norske verksemder er for lågt. Ved å ta i bruk grunnprinsippa for IKT-tryggelik frå NSM meiner vi at fleire tryggelikstrugande hendingar kunne vore unngått.

NSM har sett ein auke i innrapporteringa av uønskte hendingar. Vi meiner at auken mellom anna kan knytast til tiltak som er sette i verk av NSM. NSM har over tid sett at tryggelikstrugande hendingar som er knytte til enkelte område, som informasjonstryggelik, ofte er enklare å oppdage og handtere. Innanfor andre domene, som digital tryggelik, er dei tryggelikstrugande hendingane vanskelegare å oppdage, og kompleksiteten kan gjere dei vanskelege å handtere. I samband med dette viser vi til riksrevisjonsrapporten om informasjonssystema i Forsvaret, som viste alvorlege sårbarheiter i den digitale sikringa. Vi viser vidare til arbeidet frå Riksrevisjonen med ein rapport om korleis styresmaktene samordnar arbeidet med digital tryggelik i offentleg sektor, som blei publisert i 2023 (undersøkingssperioden var 2019–2022). Kritikken handlar mellom anna om at det blir gjennomført for få tilsyn med digital tryggelik, og at det ikkje er lagt godt nok til rette for tverrsektoriell hendingshandtering. Det har òg komme kritikk om pådrivaransvaret for å bidra til tilstrekkeleg framdrift i arbeidet som følgjer av ny tryggingsslov.

NSM ventar, som følgje av ein spent tryggingsspolitisk situasjon og auka profesjonalisering og kunnskap innanfor tryggeliksstyring, at verksemder vil prioritere å jobbe for auka motstandskraft mot tryggelikstrugande hendingar både i og utanfor det digitale domenet. NSM vil bidra til større vektlegging av dette gjennom tilpassa rådgiving, rettleiing og kontrollaktivitet.

Aktivitetar og resultat

NSM arbeidde i 2022 med ei konseptvalutgreiing (KVU) for etablering av nasjonal skyteneste etter oppdrag frå JD. Her blei det mellom anna utgreidd om staten bør ta eigarskap i digital infrastruktur, plattformer, plattformutvikling og standardutvikling. Utgreiinga blei levert i januar 2023.

NSM har gitt råd om personelltryggelik gjennom året. NSM har støtta departement og verksemder med råd og rettleiing i samband med arbeid med personelltryggelik sett i lys av den tryggingsspolitiske situasjonen. NSM har vidare gitt skriftleg rettleiing til verksemder som ikkje er underlagde tryggingsslova, men som har hatt behov for rettleiing om grunnprinsippa til NSM for personelltryggelik. Vi har òg lagt ut oppdaterte råd om oppfølging av tilsette og eventuelle sårbarheiter på nettsidene våre.

For å hjelpe verksemder til å oppnå motstandskraft innanfor det digitale domenet gir NSM som nemnt ut «Nasjonalt digitalt risikobilde». Ved sida av faste utgivingar legg NSM til rette for auka rådgivingskapasitet innanfor fagområdet gjennom ei tilpassing av dagens partnarmodell, slik at fleire verksemder kan innlemmast og få tilgang til informasjon og kommunikasjonsplattformer.

NSM er nasjonalt fagmiljø for motverking av tryggelikstrugande økonomisk verksemd og har i løpet av året behandla fleire saker om mogleg tryggelikstrugande økonomisk verkemiddelbruk. NSM etablerte i 2022 ein undersøkingsmekanisme for å motverke slik verkemiddelbruk. Berre i løpet av det første året såg vi fleire titals forsøk på denne verkemiddelbruken. Ei stor overvekt av

sakene handla om leverandørproblematikk, og i mange av sakene kjem leverandøren frå Kina eller er knytt til Kina. Vi har i 2022 gjort fleire tiltak for å heve den nasjonale forståinga for og motstandskrafta mot tryggelikstrugande økonomisk verkemiddelbruk.

Meir samordning og erfaringsutveksling aukar motstandskrafta vår mot bruk av samansette verkemiddel frå trusselaktørar. NSM deltek i og arrangerer fleire samhandlingsforum for å betre motstandskrafta mot samansette truslar i samfunnet.

Utfordringar og risikoar

Samansette truslar utfordrar tidleg varsling, felles situasjonsforståing og samordna handtering. Verkemiddelbruken kan vere open eller delvis eller heilt fordekt og kan påverke delar av samfunnet ulikt. For å kunne handtere samansett verkemiddelbruk og oppnå eit nasjonalt forsvarleg tryggeliks nivå er det viktig å byggje motstandskraft gjennom heile verdikjeda og hos alle aktuelle verksemder og leverandørar. Stadig meir komplekse verdikjeder og sårbare avhengnader vil vere utfordrande i verdikartlegginga og for den evna verksemda har til heilskapleg tryggeliksstyring.

DELMÅL 3

Trussel- og tryggleiksinformasjon skal delast til rett tid og vere tilgjengeleg

Vurdering av måloppnåing

NSM vurderer at måloppnåinga er god, på bakgrunn av funn frå tilsynsaktivitetar og frå undersøkinga vår av tryggleikstilstanden. NSM legg til rette for at verksemdar skal få tilgang til informasjon om trusselvurderingar og tryggingstiltak og annan informasjon som er av verdi for det førebyggjande tryggingssamarbeidet i verksemdene. Verksemdene det gjeld, er partnarar, offentlege styresmakter og andre verksemdar som er underlagde tryggingsslova. Innanfor digital tryggleik er også verksemdar utanfor tryggingsslova omfatta.

NSM har eit tett samarbeid med Politiets tryggingsteneste (PST) og Etterretningstenesta (E-tenesta) med mål om å styrkje den nasjonale situasjonsforståinga og sikre tidsrett deling av relevant og korrekt informasjon. Tett samarbeid mellom tenestene er svært viktig i arbeidet for felles nasjonal situasjonsforståing. I kjølvatnet av invasjonen av Ukraina har NSM opplevd auka etterspurnad etter tryggleiksrelatert informasjon. NSM arbeider for å dele informasjon til dei sektorane og verksemdene som har størst behov, eller som er utsette på bakgrunn av trusselbiletet. Resultat frå ei undersøking NSM har gjort av tryggleikstilstanden, viser at dei aller fleste verksemdene (som har respondert på undersøkinga) i løpet av rapporteringsperioden har hatt tilgang til trusselinformasjon frå PST, E-tenesta eller NSM som er relevant å bruke i verksemda.

NSM arbeider òg aktivt overfor sentrale aktørar for å sikre ei dynamisk og heilskapleg verdikartlegging og held ved like ei tilgjengeleg oversikt over skjermingsverdige verdier.

Aktivitetar og resultat

NSM samarbeider med PST, E-tenesta og politiet elles gjennom Nasjonalt etterretnings- og tryggingssenter (NESS), som regjeringa oppretta i 2022. Senteret er oppretta for å gjere Noreg betre i stand til å verne seg mot og handtere samansette truslar. I NESS skal NSM, PST og E-tenesta og politiet elles samarbeide for å styrkje den nasjonale evna til å oppdage og forstå samansette truslar og brei verkemiddelbruk – og våre eigne sårbarheiter – for å sikre god avgjerdsstøtte til styresmaktene.

NSM har i 2022 produsert fleire tryggleiks- og risikorapportar til prioriterte målgrupper. Risiko 2022 skildrar sårbarheiter i verksemdar og på nasjonalt plan, og målet med rapporten er å gi verksemdar betre føresetnader for å setje tryggingssamarbeidet i ein breiare kontekst. «Kontroll av nasjonal sikkerhet 2022» er òg ein sentral rapport som gir ei skildring av tryggleikstilstanden og presenterer sårbarheiter i utvalde verksemdar og sektorar. Vi har òg gitt ut fleire temarapportar.

NSM samanstillar, strukturerer og distribuerer data frå kontrollaktivitetane våre til verksemdene sine overordna departement. Vi gir då òg ei tilråding om vidare formidling. Vi skildrar dessutan funn frå inntrengingstestar og tekniske tryggleiksundersøkingar til dei påverka verksemdene. Dei samanstilte funna blir tekne inn i dei nasjonale risikorapportane våre og nytta som grunnlag i rådgivings- og rettleiingsmaterialet. Vi gir òg, gjennom Nasjonalt cybertryggleikssenter (NCSC), partnarverksemdar jamlege oppdateringar om aktive operative hendingar, kjende sårbarheiter og andre saker som påverkar verksemdene si evne til å sikre eigen informasjon og eigne informasjonsystem. Talet på partnarar har auka gjennom 2022.

Kurssenteret til NSM er òg ein viktig arena for deling av informasjon og legg til rette for samhandling på fleire nivå. NSM arrangerer og deltek i ulike forum der det blir delt trussel- og tryggleiksinformasjon, både nasjonalt og i regi av NATO. Nasjonalt arrangerer vi mellom anna

samhandlingsarena for sektortilsyn, og vi har ansvar for møte i samhandlingsarenaen for IKT-tryggleik. NSM sit òg i det konsultative rådet i Næringslivets sikkerhetsråd, der vi mellom anna deler informasjon om det digitale risikobiletet. NSM leier dessutan ulike forum innanfor fagområda industritryggleik og personelltryggleik, og på desse arenaene deler vi òg trussel- og tryggleiksinformasjon.

Utfordringar og risikoar

Påverkingsoperasjonar utgjer verkemiddel innanfor samansett verkemiddelbruk, og denne typen verkemiddelbruk utfordrar evna til å kunne vurdere om ein har rett og relevant informasjon. Førebyggjande tryggingstiltak mot påverkingsoperasjonar vil derfor bli viktig å prioritere i åra framover.

Tema frå partnarmøte i 2022

- Datasenter og nasjonal autonomi
- «Slik blei lynmeldingskontoen til politibetjentar hacka»
- Partnarbrief – Nav
- Partnarbrief – Microsoft (identitetssikring)
- Partnarbrief – Cisco (leverandørkjeder)
- Partnarbrief med Sverre Diesen
- Skytenester og tryggleik sett frå NSM

Temaforedrag i samarbeid med NTNU

- AI and automation and cyber risk management
- Reverse engineering for verification of security in digital value chains
- How to stop APT groups within the capabilities of an IRT environment
- Tryggingssituasjon og teknisk tryggleik
- Tryggingssituasjonen i Europa

DELMÅL 4

Rådgiving og rettleiing skal vere relevant og brukarretta

Vurdering av måloppnåing

NSM vurderer måloppnåinga som god med bakgrunn i tilbagemeldingar frå partnerar og verksemder.

Den tryggingpolitiske situasjonen i Europa har ført til eit stort behov for rådgiving, og NSM har innretta seg og møtt behovet ved å gi råd etter metoden éin til mange, brukt digitale plattformer der det er mogleg, og i større grad nytta nettsidene våre til rådgiving. Vi har vore opp-tekne av å gjere verksemder i stand til å setje i verk enkle tryggingstiltak. NSM vil halde fram arbeidet med å forbetre råd- og rettleiingstenestene og tilpasse tenestene etter behov og etter det gjeldande trusselbiletet.

Tilbakemeldingar frå undersøkinga vår av tryggleikstilstanden indikerer at rettleiingsmaterialet frå NSM er tilgjengeleg og relevant for veldig mange verksemder. Blant dei verksemdene som svarte på den årlege undersøkinga av tryggleikstilstanden, svarte dei fleste at dei har nytta seg av handbøkene, rettleiingane, grunnprinsippa og/eller rapportane frå NSM. Det skriftlege rettleiingsmaterialet vårt blir revidert og oppdatert ved behov og er dermed heile tida under utvikling. Vi vurderer òg om det skriftlege rettleiingsmaterialet vårt dekkjer behova til målgruppene. I tillegg til det skriftlege rettleiingsmaterialet gir NSM råd og rettleiing gjennom til dømes inntrengingstestar, tekniske tryggleiksundersøkingar, konferansar og ulike forum. Det er mellom anna gitt rådgiving gjennom tryggleikskonferansen til NSM, TSU-konferansen og forum som er arrangerte av andre (til dømes Sikkerhetsfestivalen og Hærens førebyggjande tryggleiksforum). For enkelte område ser vi at det er manglande dekning på rådgivingskapasitet i forhold til behovet.

Aktivitetar og resultat

NSM har i 2022 gjennomført ei rekkje fysiske og digitale foredrag innanfor ulike domene og produsert fleire podkatar for å dekkje det auka behovet for råd og rettleiing til verksemder og partnerar.

NSM har gjort fleire e-læringskurs tilgjengelege i 2022 òg. Vi tilbyr mellom anna e-læringskurs i gjennomføring av tilsyn med etterleving av tryggingsslova, retta mot tilsynsobjekt. Vi arbeider kontinuerleg med revidering og utarbeiding av kurs og er mellom anna i ferd med å utvikle e-læringskurs om tryggleiksgodkjenning av skjermingsverdige informasjonssystem. NSM har gjennomført ein analyse av kursverksemda vår (fysiske kurs og e-læring) basert på påmelding av deltakarar i tidsrommet februar 2019 til september 2022. Totalt er det gjennomført kurs med 3608 kursdeltakarar. 71 prosent av deltakarane er frå offentleg sektor, og 76 prosent er frå verksemder som er omfatta av tryggingsslova. Av dei gjennomførte kursa utgjer 46 prosent deltaking på kurs av typen e-læring (NSM starta med e-læring våren 2020).

Utfordringar og risikoar

NSM ventar at etterspurnaden etter rådgiving om risiko, hendingar og tiltak kjem til å auke, særleg innanfor det digitale domenet. NSM vil møte eit auka behov for rettleiing gjennom å spisse rettleiingane våre ytterlegare og vidare prioritere rådgiving og tiltak mot samansett verkemiddelbruk som kan påverke grunnleggjande nasjonale funksjonar og statleg tillit.

E-læringskurs

- Grunnkurs i førebyggjande tryggleik
- Risikovurdering
- Tryggleiksstyring for leiarar
- Graderte møterom
- Tilsyn med førebyggjande tryggleik
- Grunnprinsipp for IKT-tryggleik frå NSM
- Innkjøp etter tryggingsslova
- Verdivurdering
- Godkjenning av graderte system
- Forsvarspakken
- Leiarpakke, sivil

Klasseromskurs

- Autorisasjonskurs
- Grunnkurs i førebyggjande tryggleik
- Risikovurdering
- Tryggleiksstyring for leiarar
- Skadevurdering
- Førebygging av innsideverksemd

DELMÅL 5

Tryggleiksklareringsprosessen skal vere forenkla og effektivisert

Vurdering av måloppnåing

NSM er fagstyresmakt for personelltryggleik og arbeider for å sikre god kvalitet og effektivitet i behandlinga av klareringssaker. Det blir fremja om lag 30 000 førespurnader om tryggleiksklarering årleg, og NSM er ansvarleg for å levere nasjonal personkontroll i alle desse sakene.

Dette målet rettar seg for 2022 i stor grad mot gjennomføring av prosjektet Digitalisering av klareringsprosessen (DKP). NSM melde i november behov for å planleggje prosjektet på nytt ettersom enkelte føresetnader for den opphavleg planlagde løysinga ikkje lenger var til stades. Nyplanlegging av prosjektet blei gjennomført frå slutten av 2022 i samsvar med føringar frå departementet om at planen må liggje innanfor dei opphavlege

ressursrammene for prosjektet. Tilrådinga blei send til departementet i brev av 3. februar 2023. Brevet skildrar avklaringspunkt for vidare arbeid, og NSM har meldt behov for god dialog med departementet om den vidare prosessen.

Aktivitetar og resultat

NSM har i 2022 arbeidd med DKP og hatt ei pilotløysing med oppmodande verksemder. Prosjektet blei nyplanlagt mot slutten av 2022.

Utfordringar og risikoar

DKP-prosjektet er nyplanlagt, og det må takast stilling til den vidare utviklinga.

DELMÅL 6

Kryptoløysingar, tryggleikskonsept og tryggingstiltak skal vere tilpassa til den digitale transformasjonen i forsvarssektoren

Vurdering av måloppnåing

Støtta frå NSM til utvikling og produksjon av kryptoløysingar, tryggleiksløysingar og tiltak blir vurdert å vere i tråd med behova til målgruppa og norsk kryptopolitikk, og ho blir dermed rekna som tilfredsstillande for perioden. NSM er ein viktig bidragsytar til utviklinga og operasjoniseringa av norsk kryptopolitikk.

NSM arbeider med å etablere eit nasjonalt senter for praktisk kryptologi. Formålet med senteret er å halde oppe og vidareutvikle nasjonal kompetanse på kryptoområdet, å halde oppe den internasjonale posisjonen Noreg har som leverandør til kryptosystem, og å vidareutvikle samarbeidet med høgteknologisk norsk industri og akademia. Senteret vil vere sentralt i operasjoniseringa av norsk kryptopolitikk og vidare utforming av denne politikken.

Aktivitetar og resultat

NSM støttar forsvarssektoren med materiellinnkjøp og med rettleiing i aktivitetar som gjeld IT-modernisering og digital transformasjon i same sektor.

For å støtte opp under den ønskete kryptoutviklinga og bidra til IT-modernisering og digital transformasjon har NSM prioritert arbeidet med å utarbeide og oppdatere skriftlege rettleiingar, medrekna tryggleikskonsept og tiltak, og gitt råd til strategisk nivå i Forsvaret i bruk av desse rettleiingane.

NSM har i tett samarbeid med den norske kryptobransjen lagt vekt på forskingsaktivitet og kompetanseutvikling innanfor kryptoteknologi. NSM er ansvarleg for og støttar fleire NATO-program og produkt innanfor fagområdet kryptologi. NSM har i 2022, saman med Norsk romsenter (NRS), fullført romtryggleiksutgreiinga. Kunstig intelligens er òg eit område det har vore arbeidd mykje med i 2022.

Utfordringar og risikoar

Utrullinga av 5G er godt i gang, stadig fleire ting rundt oss blir kopla til Internett, avanserte kvantedatamaskiner er under utvikling, og samfunnsviktige tenester blir i aukande grad avhengige av skyløysingar og satellittbaserte tenester. Rask teknologiutvikling gir eit hav av nye moglegheiter for effektivisering og automatisering av samfunnet. Samtidig blir det enklare for aktørar som er ute etter å ramme oss. Stadig større reknekraft reduserer tryggleiksnivået i dagens kryptoalgoritmar, og utviklinga av kvantedatamaskiner vil forsterke denne utviklinga.

DELMÅL 7

NSM skal forbetre evna si til å avdekkje alvorlege digitale tryggleikstrugande hendingar og skal halde oppe evna til å analysere og handtere dei

Vurdering av måloppnåing

NSM vurderer måloppnåinga totalt sett til å vere mindre tilfredsstillande for 2022. Det digitale risikobiletet er prega av aukande kompleksitet i system og teknologi, samtidig som sårbarheitene blir meir krevjande å avdekkje på bakgrunn av stadig meir komplekse verdikjeder. Dette stiller auka krav til både kompetanse og ressursar. Det er utfordrande å rekruttere og halde på særleg kvalifiserte personar.

NSM har fått gode tilbakemeldingar på evna vår til å gi råd innanfor digital tryggleik, både i samband med éin-til-éin-rådgiving, i større forsamlingar og under seminar.

Aktivitetar og resultat

NSM har støtta handtering og analyse av fleire alvorlege digitale hendingar i 2022. Talet på alvorlege og svært alvorlege hendingar har i 2022 halde seg på eit tilsvarende nivå som i 2021, men det har vore fleire saker av større kompleksitet. Dei vanlegaste angrepa var distribuerte tenesteknangrep, phishing og kartleggingsaktivitet. Invasjonen av Ukraina og tryggingsspolitisk uro må sjåast i samanheng med aukande bruk av komplekse og avanserte angrepsmetodar.

Når departement og verksemder arbeider mykje med digital tryggleik, oppstår det eit stort behov for rådgiving og rettleiing innanfor det digitale domenet. NSM har møtt dette behovet med å tilpasse rettleiingsmaterialet vårt, og vi har auka rådgivingskapasiteten ved å prioritere éin-til-mange-rådgiving.

NSM har auka talet på partnarar i 2022, og vi har rulla ut fleire VDI-sensorar. Prosjekt som P2950 og forskingsaktivitet har vore prioritert, og dette kan på sikt auke og forbetre oppdagingsevna.

NSM vil i løpet av 2023 lansere eit støtteverktøy for digital tryggleik.

Utfordringar og risikoar

For å halde oppe oppdagingsevna i dag og kunne handtere nye truslar frå avanserte statlege aktørar, nye teknologiske utfordringar og geopolitiske endringar må ein prioritere forskning og utvikling innanfor oppdagingsteknologi og spesialkompetanse.

DELMÅL 8

NSM skal ha evne til å gi rettidig og relevant støtte til Forsvaret i krise og væpna konflikt

Vurdering av måloppnåing

Den tryggingsspolitiske situasjonen i Europa etter at Russland invaderte Ukraina 24. februar 2022, har som nemnt tidlegare hatt innverknad på og påverka oppdragsporteføljen til NSM. Vi har styrkt verksemda på enkelte område for å betre informasjonsdelinga og få eit heilskapleg situasjonsbiletet, gi gode tilrådingar og støtte Forsvaret og departementa med gode og tidsrette råd.

Aktivitetar og resultat

NSM har delteke i relevante øvingar saman med Forsvaret. Erfaringane frå øving og trening i 2022 er blitt brukte til å

betre eige planverk og prosedyrar og til å tilpasse råd og tilrådingar. NSM har òg brukt øvingsarenaene til å fremje førebyggjande tryggingssarbeid både innanfor det digitale og det fysiske domenet.

Utfordringar og risikoar

Samansette truslar og eit etterretningsbiletet i kontinuerleg endring skaper behov for tilpassa øving og trening. I lys av NATO-søknadene til Sverige og Finland er Cold Response utvida og tilpassa eit nytt nordisk forsvarskonsept. Nordic Response 2024 vil bli ein viktig øvingsarena for totalforsvaret, og der har NSM ei viktig rolle innanfor fleire fagområde.

DEL 4

Styring og kontroll i veksemda

Verksemds- og tryggleiksstyring

Internrevisjonen (IR) i NSM har i arbeidet sitt i 2022 ikkje identifisert uakseptabel risiko som ikkje er blitt handtert i NSM, men har gitt tilrådingar på bakgrunn av oppdrag og undersøkingar.

IR har tilrådd at NSM intensiverer arbeidet med å formalisere og standardisere tverrgående prosessar, innfører ei verksemdsovergrepande metodisk plattform for gjennomføring av utoverretta kjerneoppgåver, formaliserer tverrgående systematisk erfaringslæring i utøvinga av kjerneoppgåvene, gjennomfører eignevalueringar av modenskapen i styring og kontroll av utvalde prosessar, oppdaterer og gjer tilgjengeleg dei styrande dokumenta til verksemda og gjennomfører medarbeidarundersøking.

NSM har etablert fleire interne prosjekt og tiltak som vil følge opp tilrådingane frå internrevisjonen. Vi har òg årlege planprosessar og interne styringsdialogar for å sikre både god internkontroll og at NSM leverer godt og til rett tid på samfunnsoppdraget vårt.

Arbeidet med å betre tryggleiken i NSM er integrert som ein del av mål- og resultatstyringa gjennom verksemdsspesifikke mål, resultatkrav og tiltak. I 2022 var det definert eit internt mål og styringsparametrar for den interne tryggleiken, og dette blei følgt opp systematisk gjennom året. Vidare har NSM etablert rutinar for korleis leiinga skal gå gjennom det førebyggjande tryggingarbeidet i verksemda, og har òg rutinar for korleis hendingar og avvik skal handterast internt.

Styringsmetoden i NSM er basert på mål-, resultat- og risikostyring. Vi arbeider kontinuerleg for å nå dei fastsette måla og resultatkrava innanfor ramma av disponible ressursar og føresetnader i tildelingsbrevet.

Oppfølging av revisjonsmerknader frå Riksrevisjonen

NSM fekk ingen merknader i revisjonsmeldinga frå Riksrevisjonen for 2021.

Kontroll av NSM frå EOS-utvalet

Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvåkings- og tryggingsteneste fører kontinuerleg kontroll med verksemda i NSM. I 2022 gjennomførte utvalet to stadlege inspeksjonar av NSM. I tillegg blei aktiviteten i Felles cyberkoordineringssenter (FCKS) inspisert. Utvalet behandla 16 klagar retta mot NSM i 2022. Utvalet gir årlege meldingar til Stortinget. I årsmeldinga frå utvalet for 2021 fekk NSM kritikk for lang saksbehandlingstid i saker om tryggleiksklarering.

Rapportering om felleføringer frå regjeringa

Bruk av konsulentar

NSM har i 2022 hatt behov for å auke kapasiteten ved å bruke fleire konsulentar for å ta hand om ei veksande oppdragsmengd og handtere viktige utviklingsprosjekt og gjennomtrekk. For varige oppgåver vil NSM framover tilsetje eigne medarbeidarar framfor å bruke innleige.

Bruk av lærlingar

NSM hadde i første halvår 2022 to lærlingar innanfor IKT-servicefaget gjennom OK Stat. Den eine lærlingen avslutta læretida si sommaren 2022 og er gått over i ei ordinær stilling i verksemda. Andre halvår hadde NSM berre éin lærling fordi vi dessverre ikkje lykkast med å få rekruttert nokon ny. NSM arbeider for å ha to lærlingar igjen frå hausten 2023.

Andre forhold

Militær rekruttering

NSM jobbar aktivt for å auke prosentdelen yrkesmilitære. NSM kunngjorde fire stillingar i 2022, og to av dei blei fylte. Eitt årsverk er sett av til rekruttering av militært personell i NSM.

Aktivitets- og utgreiingsplikta

NSM jobbar aktivt for å sikre likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgåver, etnisitet, religion, livs-syn, funksjonsnedsetjing, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kombinasjonar av desse grunnlaga.

På grunn av kravet om norsk statsborgarskap og tryggleiksklarering for stillingar i NSM snevrar det inn rommet vi har som verksemd til å kunne tilsetje frå eit breitt lag i befolkninga.

I arbeid med fastsetjing av lønn og lønnsoppgjær sørgjer vi for intern kalibrering av nivået for tilsvarande roller og passar spesielt på at det ikkje finst uforklarlege forskjellar. NSM legg til rette for at dei tilsette kan kombinere arbeid og familieliv. Vi legg til rette for fleksibilitet i arbeidstid og bruk av heimekontor der arbeidsoppgåvene tillèt det.

Det blir lagt opp til at tilsette med funksjonsnedsetjingar skal få individuell tilrettelegging.

Det er ikkje meldt om seksuell trakassering eller kjønnsbasert vald i 2022.

Berekraftsmåla til FN

Noreg har slutta seg til FN-måla for berekraftig utvikling fram mot 2030. Justissektoren gir gjennom oppgåveløysinga si relevante bidrag til berekraftsarbeidet. NSM har ei sentral rolle i arbeidet med å sikre grunnleggjande nasjonale funksjonar. Gjennom dette arbeidet leverer vi viktige bidrag til berekraftsmål 16, «Fred, rettferd og velfungerande institusjonar», ved å bidra til å sikre grunnleggjande fridommar og styrkje relevante nasjonale institusjonar.

NSM samarbeider med akademia for å utvikle den tryggingkompetansen nasjonen treng. NSM har ein aktiv nasjonal og internasjonal akademisk forskingsprofil i kryptologi. Vi har medarbeidarar som har bistillingar ved universitet, som underviser og gir spesialkurs i kryptologi, og som jamleg publiserer forskning på internasjonalt toppnivå. Vi rettleier MSc- og ph.d.-studentar og finansierer ph.d.-ar, forskarar og aktivitetar ved universitet og høgskular. Som kompetansebedrift legg vi òg stor vekt på at alle tilsette skal få vidareutvikla kompetansen sin gjennom ulike tiltak. Aktivitetane støttar opp under berekraftsmål 4, «God utdanning», og berekraftsmål 9, «Industri, innovasjon og infrastruktur».

Tryggingfaget har tradisjonelt vore mannsdominert, og innanfor cybertryggleik og teknisk tryggleik er dette framleis svært synleg. NSM arbeider aktivt for å jamne ut forskjellen mellom kjønna på desse områda. Vi profile- rer kvinnelege tilsette innanfor dei tekniske disiplinane våre og søker på denne måten både å påverke kvinner til å velje teknisk utdanning og å rekruttere kvinner til NSM. Aktivitetane støttar opp under berekraftsmål 5, «Likestilling mellom kjønna».

NSM bidreg til å oppnå måla i inkluderingsdugnden ved å aktivt søkje etter medarbeidarar med nedsett funksjonsevne eller høl i CV-en. Dette arbeidet støttar opp under berekraftsmål 8, «Anstendig arbeid og økonomisk vekst». Det same gjer satsinga frå NSM på lærlingar innanfor IT-driftsfaget, som i tillegg støttar opp under berekraftsmål 4, «God utdanning».

DEL 5

Vurdering av framtidsutsikter

Overordna utviklingstrekk

Trussel- og risikobiletet blir stadig meir komplekst, og dei tradisjonelle skiljelinjene mellom fred, krise og krig er mindre tydelege. Den rolla Noreg har som energileverandør, gjer oss særleg utsette for etterretnings- og sabotasjeverksemd, og søknadene frå Sverige og Finland om NATO-medlemskap endrar den tryggingpolitiske situasjonen i nordområda. I tillegg peiker NATO på eit veksande strategisk samarbeid mellom Kina og Russland. Vestlege sanksjonar mot Russland gjer den russiske økonomien stadig meir avhengig av Kina, og det fører til at kompleksiteten og uvissa i risikobiletet framleis aukar.

Trygginglova definerer dei nasjonale tryggingssinteressene til Noreg som «landets suverenitet, territorielle integritet og demokratiske styreform og overordnede sikkerhetspolitiske interesser». Det er vanleg å dele inn verkemidla til staten i diplomatiske, informasjonsmessige, militære, økonomiske, finansielle, etterretningsmessige og juridiske verkemiddel. I dei tilfella der verkemidla blir sette saman og koordinerte slik at dei støttar opp under og forsterkar kvarandre, nyttar ein gjerne omgrepet samansette truslar. Samansette truslar er ein trussel mot norske styresmakter fordi ein må vente at statlege trusselaktørar ønskjer å påverke mellom anna politiske og økonomiske avgjerder, meiningane og haldningane til innbyggjarane og tilliten mellom innbyggjarane og styresmaktene. Dei siste åra er truslar om utanlandske investeringar og oppkjøp som kan nyttast for å få innsikt i og tilgang til teknologi og ressursar av strategisk verdi, òg blitt tydelegare.

Eit samfunn i utvikling og taktskifte i det digitale trusselbiletet

Krigen i Ukraina og etterdønningane frå pandemien gir nasjonale og internasjonale samfunnsutfordringar. Norsk økonomi er prega av høg prisvekst, og rentenivået er det siste året vesentleg heva. Verdsøkonomien er framleis prega av etterdønningane frå pandemien. Krigen i Ukraina har konsekvensar for mat- og råvaretryggleiken i verda og påverkar energimarknaden i Europa.

Vi ser at avstanden mellom individ og nasjonal tryggleik blir redusert. Cyberdomenet er på mange måtar ein personleg arena, og personopplysningar er blitt salsvare. Vi lagrar konfidensiell informasjon digitalt, anten privat eller om verksemda. Cyberoperasjonar kan ramme konfidensialiteten til enkeltpersonar og verksemdar gjennom at personsensitiv informasjon kjem på avvegar, eller at bedriftssensitiv informasjon blir leken. Samtidig blir aktiviteten vår på mobile einingar som mobiltelefon, nettbrett og datamaskiner samla inn av kommersielle aktørar i stor skala. Dei fleste privatpersonar gir frivillig frå seg personsensitiv informasjon i sosiale medium og i appar. Personopplysningar og frivillig opplyst personsensitiv informasjon blir samanstilt av store og små selskap verda over og seld vidare til andre selskap som skredarsyr reklame. Den same informasjonen kan brukast av trusselaktørar for å planleggje operasjonar, anten det er påverknad, rekruttering av innsidarar eller førebuing av cyberoperasjonar. NSM har gjennom fleire år sett døme på kartleggingsaktivitet mot enkeltindivid som blir vurderte som interessante for framande statar. Denne forma for informasjonshenting blir sjeldan avslørt og har låg risiko for trusselaktøren.

Påverkingsoperasjonar

Påverkingsoperasjonar er ein del av eit samansett trusselbilette. Statsstyrte påverkingsoperasjonar mot den offentlege debatten og demokratiske prosessar i andre land er dei siste åra blitt ein aukande trussel. Verkemidla kan rettast mot heile samfunnet – både mot innbyggjarar og styresmakter – slik at dei handlar meir i samsvar med interessene til trusselaktøren. Falske nyheiter blir spreidde seks gonger så raskt som vanlege nyheiter. Dei er laga for å vekke sterke kjensler, og algoritmane på sosiale medium prioriterer innhald som skaper mest mogleg engasjement. Det er mange aktørar som aktivt nyttar påverking, og biletet er komplekst.

Bruk av økonomiske verkemiddel til tryggleikstrugande verksemd

Tryggleikstrugande økonomisk verksemd blir definert som alle økonomiske transaksjonar som utgjer ein trussel mot nasjonale tryggleiksinteresser. Slike transaksjonar blir mellom anna brukte for å skaffe innpass i avgjerdsprosessar eller tilgang til sensitiv informasjon, teknologi og kompetanse.

NSM er nasjonalt kompetanse- og koordineringssenter for all tryggleikstrugande økonomisk verksemd som kan truge nasjonale tryggleiksinteresser. Det er ressurskrevjande og vanskeleg å skilje mellom legitime økonomiske transaksjonar og økonomiske transaksjonar som utgjer ein trussel mot nasjonale tryggleiksinteresser. Aktørane prøver til dømes å dekkje tryggleikstrugande økonomisk verksemd gjennom stråselskap og kompliserte selskapsstrukturar. Dette gjer det svært krevjande å avdekkje koplingar til trusselaktørar. Trusselaktørane på området har ulik framgangsmåte og rettar seg i hovudsak inn mot ulike sektorar. I hovudsak nyttar trusselaktørane leverandørkjeder, oppkjøp og investeringar, og dessutan oppkjøp av eigedom, som verkemiddel. Det er den siste tida registrert ein auke i talet på saker.

Klimaendringar

Klimaendringane er ei av dei største tryggleiksutfordringane vi står overfor, om ikkje den største. FFI framhevar at ein av dei fremste endringsdrivarane for nasjonal tryggleik vil vere følgjene av klimateffektane. NATO omtaler klimaendringane som ein «trusselmultiplikator» – ein trussel som forsterkar andre truslar. Det er ein klar samanheng mellom klima og tryggleik. Dette gir seg utslag i meir ekstremvær, tørke og svolt. Det vil igjen påverke konfliktnivået i verda og flyktning- og migrasjonsstraumane. Matvareprisindeksen til FN nådde eit historisk toppnivå tidlegare i år, og han er påverka av faktorar som både konflikt og tørke. Mattryggleik og konflikt er tett knytte til kvarandre, og ei matvarekrise kan føre til auka konfliktnivå og meir migrasjon – også til Noreg. Nødvendig omstilling og klimatilpassingar som del av det grønne skiftet vil utfordre samfunnet og føre til tryggleiksutfordringar på mange område. Rask omstilling og innføring av ny teknologi opnar opp for nye sårbarheiter.

Etterretningsaktivitet mot Noreg

Etterretningstenesta vurderer at Russland vil utgjere den største etterretningstrusselen i Noreg i 2023. Det norske NATO-medlemskapet og det tette samarbeidet med USA, den strategiske plasseringa vår og grensa til Russland i tillegg til rike naturressursar og konkurransedyktig teknologi er nokre av årsakene til at russiske etterretningstenester har vore og framleis er svært aktive i Noreg. Manglande tilgang til informasjon gjennom lovlege og opne kanalar gjer at Russland i større grad enn tidlegare må bruke etterretningstenestene sine for å dekkje behovet sitt for informasjon om Noreg. Ein konsekvens av det forverra forholdet mellom Noreg og Russland er òg at Russland har mindre å tape dersom etterretningsoperasjonar her til lands blir avslørte. PST vurderer det derfor slik at Russland kan akseptere høgare risiko og vere meir opportunistiske når dei utfører etterretningsverksemd i Noreg.

PST ventar ingen store endringar i etterretningstrusselen frå Kina i Noreg. Kina vil framleis utgjere ein vesentleg etterretningstrussel mot norske interesser i 2023. Kinesisk etterretning vil bruke eit breitt spekter av verkemiddel for å tileigne seg avansert teknologi, kunnskap og sensitiv informasjon frå norske verksemdar og institusjonar. Kina vil òg vere interesserte i informasjon om norsk politikktutforming, særleg når det gjeld internasjonalt samarbeid og nordområda. I mars 2023 tek Noreg over formannskapet i Arktisk råd. Strategiar og prosessar for nordområda er eit av dei mest utsette etterretningsmåla i norsk politikk. Kina vil framleis arbeide aktivt med å hente inn informasjon og påverke norske prosessar om utvikling i nord.

PST rapporterer at Kina, Iran og fleire andre autoritære statar nyttar etterretningstenestene sine til å kartleggje, overvake og påverke eigne borgarar som er busette i Noreg. Særleg utsette mål er flyktningar og dissidentar som driv opposisjonsaktivitet. Målet er å leggje band på, undergrave eller eliminere politisk opposisjon. Aktiviteten kan få store konsekvensar for dei som blir ramma, og er ein trussel mot norske demokratiske verdiar. Fleire statar vil mellom anna kartleggje arrangement, møte og foreiningar for eksilmiljø i Noreg. Enkelte land nyttar dei offisielle representasjonane sine i Noreg til dette arbeidet, mens andre land nyttar tilreisande etterretningsoffiserar, organiserte kriminelle eller personar som rapporterer frå diasporamiljø for å utføre slik verksemd.

Nærmare omtale av moglege konsekvensar for evna verksemda har til å oppnå fastsette mål og resultat på lengre sikt

9. desember 2022 la regjeringa fram Meld. St. 9 (2022–2023) Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet – så åpent som mulig, så sikkert som nødvendig.

Som vi har nemnt tidlegare i rapporten, blir tryggingfagleg råd lagt fram i mai 2023. Her presenterer vi vurderingar og tilrådingar om framtidige nasjonale tryggleiksutfordringar. Rådet skal gi norske styresmakter og verksemdar oversikt over sentrale utviklingstrekk og gi tilrådingar om tiltak for å møte tryggleiksutfordringane fram mot 2030. Rådet blir òg eit sentralt innspel i langtidspanarbeidet i høvesvis justis- og forsvarssektoren.

Vurderingane og tilrådingane som kjem fram i tryggingfagleg råd, vil saman med stortingsmeldinga Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet vere retningsgivande for aktivitetane i NSM dei kommande åra.

For å møte den tryggingpolitiske utviklinga i åra som kjem, er det framleis viktig for NSM:

- å prioritere og optimalisere tryggingarbeidet
- å forvalte og formidle relevant informasjon
- å utvikle og halde på relevant kompetanse
- å utvikle effektive digitale løysingar og arbeidsprosessar

Meld. St. 9 Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet kastar lys over mykje av problemstillinga som gjeld tryggleikstrugande økonomisk verksemd, og inneheld fleire gode tiltak for å førebyggje og avdekkje slik aktivitet. NSM tilrår at regjeringa snarast set i verk dei regulatoriske tiltaka som er omtalte her.

Som følge av moderniseringa av Forsvaret og den teknologiske utviklinga generelt vil det i åra som kjem, vere behov for å utvikle ny kapasitet, kompetanse og teknologi i NSM. Eit aktuelt døme er kunstig intelligens (KI). Dette inneber òg at NSM skal bidra til å utvikle kapasitet ved hjelp av KI til å oppdage og respondere på digitale angrep.

Samfunnet er karakterisert av kontinuerleg digitalisering og modernisering. Ny teknologi driv denne utviklinga. Det er sentralt at teknologien blir teken i bruk på ein måte som på den eine sida tilfredsstiller ambisjonane og behova til brukarane, og som samtidig sikrar det behovet samfunnet har for autonomi på enkelte tenester, og at det er interoperabilitet mellom etatar og strukturar. Dette må utviklast på ein måte som tek omsyn til nasjonale tryggingssinteresser. Det vil krevje statleg regulering og stimulering og nasjonal innovasjon innanfor IT-arkitektur. NSM vil halde fram med å bidra til dette med aktuelle råd og konsept.

God situasjonsforståing er avgjerande for å kunne handtere hendingar og kriser. Kompleksiteten i trusselbiletet i dag har gjort det vesentleg meir utfordrande å ha eit godt bilete av situasjonen både i det digitale rommet og for samfunnet samla sett. For å møte denne trusselen er det behov for at EOS-tenestene og andre aktørar i det nasjonale tryggingssarbeidet vidareutviklar mekanismar og instrument for å kunne danne seg eit heilskapleg situasjonsbilete. Ikkje minst er dette eit viktig bidrag for å avdekkje samansett verkemiddelbruk. NSM har teke og vil halde fram med å ta vesentleg initiativ på området.

Eit heilt sentralt tiltak for å motverke samansette truslar og sørgje for heilskapleg sikring av skjermingsverdige verdiar er at departementa held fram med å implementere tryggingsslova med kraft og styrke. NSM vil halde fram med å vere ein pådrivar for at den nasjonale verdivurderinga blir prioritert i departement og verksemdar, slik at det blir etablert eit korrekt og felles bilete av verdiar med konsekvensar for nasjonale tryggingssinteresser og korleis dei bør sikrast.

For å møte utviklinga i risikobiletet i det digitale rommet er det avgjerande med eit omfattande og tverrsektorielt samarbeid mellom styresmakter og offentlege og private aktørar. Regjeringa har satsa på digital tryggleik dei siste åra og sett i verk ei rekkje tiltak for å auke den digitale tryggleiken i Noreg. Likevel er dette stadig eit kappløp mellom trusselaktørane den eine sida og vår samla nasjonale evne til å førebyggje, avdekkje og handtere aktivitetane til trusselaktørane på den andre sida.

Trusselaktørar nyttar stadig meir sofistikerte angrepsmetodar og meir avansert kryptering. Det er derfor avgjerande at forsvaret mot desse truslane blir minst like raffinert. Medvitet i samfunnet rundt dette må aukast, og NSM vil halde fram med å bidra til at relevant informasjon blir delt med dei målgruppene som har behov for det.

DEL 6

Årsrekneskap

Formål

Nasjonalt tryggingssystem (NSM) er ei tverrsektoriell fag- og tilsynsstyresmakt innanfor den førebyggjande tryggingstjenesta i Noreg.

Direktoratet er nasjonal varslings- og koordineringsinstans for alvorlege dataangrep og andre hendingar innanfor IKT-tryggleik. Det administrative ansvaret for direktoratet blei i 2019 flytta frå Forsvarsdepartementet til Justis- og beredskapsdepartementet. Direktoratet er etter dette administrativt underlagt Justis- og beredskapsdepartementet og rapporterer med fagleg ansvarlinje til Forsvarsdepartementet for militær sektor og til Justis- og beredskapsdepartementet for oppgåveløysing i sivil sektor. NSM held til på Kolsås i Bærum og har kontor i Sandvika og i Oslo.

NSM er eit ordinært statleg forvaltingsorgan som fører rekneskap ut frå kontantprinsippet, slik det går fram av prinsippnoten til årsrekneskapen. Årsrekneskapen utgjer del VI i årsrapporten frå direktoratet.

Stadfesting

Årsrekneskapen er lagd fram i samsvar med bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 frå Finansdepartementet og krav i økonomiinstruks for forsvarssektoren. Eg meiner at rekneskapen gir eit dekkjande bilete av disponible løyvingar, rekneskapsførte utgifter, inntekter, eigedelar og gjeld for direktoratet.

Vurderingar av vesentlege forhold

I 2022 har NSM samla disponert tildelingar på utgiftssida på 620 863 000 kroner, jf. løyvingssrapporteringa og note A. Utgiftene ligg på kapittel 457 post 01/45 og kapittel 1760 post 01/45.

Driftsutgiftene på kapittel 457 viser mindreutgifter på 2 103 636 kroner, og etter justering for mindreinntekter og omdisponeringar har direktoratet ei samla meirutgift på 153 576 kroner, som vi søker om at kan gå til fråtrekk på neste års tildeling på kapittel 457, post 01 i samsvar med utrekningar i note B.

NSM har samla disponert tildelingar til investeringar på kapittel 457, post 45 på 62 700 000 kroner, jf. løyvingssrapporteringa og note A. Investeringsutgifta på kapittel 457 viser mindreutgifter på 22 611 030 kroner, som vi søker om å få overført til neste år på kapittel 457, post 45 i samsvar med utrekningar i note B.

Artskontorapporteringa viser at utbetalingar til lønn og sosiale utgifter kom på 327 289 874 kroner, mot 296 635 741 kroner i 2021. I tillegg til vanleg lønnsvekst skriv endringa frå 2021 seg frå auka bemanning i direktoratet. Sjå elles note 2.

Andre utbetalingar til drift utgjer 258 704 870 kroner, mot 163 430 568 kroner i 2021. Endringa frå 2021 fordeler seg som ein auke i mindre utstyrsinnkjøp, leige av maskiner/inventar, konsulenttenester og reisekostnader. Auken skriv seg hovudsakleg frå ei opptrapping av belastingsfullmakter frå Forsvarsdepartementet for å gjennomføre planlagde prosjekt, ein auke i forbruk av investeringsmidlar frå Justisdepartementet og eit etterslep av reiser og kursaktivitetar frå 2020–2021.

Inntekter utgjer 18 351 788 kroner, mot 23 572 189 kroner i 2021. Inntektene gjeld kurs- og konferanseavgifter, refusjonar frå andre verksemdar og anna brukarbetaling for tenester som NSM leverer. Endringa frå 2021 kan i hovudsak forklarast slik:

1. Det blei for 2022 avgjort at NSM ikkje skal fakturere VDI-medlemmer for medlemsavgift.
2. Tidlegare fakturering av NFD for kostnader til romtryggleik er erstatta av ei rammeoverføring.
3. Auke i fakturering til FMA for arbeid med MAST-prosjekt.

Mellomværet med statskassen utgjorde 22 999 689 kroner per 31. desember 2022. Oppstillinga av artskontoapporteringa viser kva eigedelar og gjeld som inngår i mellomværet. I tillegg til det rapporterte mellomværet har direktoratet kundefordringar på 1 191 777 kroner, leverandørgjeld på 17 545 234 kroner og anna kortsiktig gjeld på 1 188 328 kroner. Kundefordringane kjem av fakturaer som er sende ut i 2022, men som ikkje er betalte, og som derfor ikkje kjem fram som inntekt i årsrekneskapen. Leverandørgjeld og anna kortsiktig gjeld er forpliktingar som NSM har inngått, men som ikkje var forfalne per 31.12.2022. Sjå elles opplysningar om avrekning med statskassen i note 9.

Tilleggsopplysningar

Riksrevisjonen er ekstern revisor og stadfestar årsrekneskapen for NSM. Årsrekneskapen er ikkje ferdig revidert per dags dato, men revisjonsmeldinga vil truleg vere klar i løpet av andre kvartal 2023. Meldinga vil bli publisert på nettsidene til direktoratet.

Sofie Nystrøm

Direktør, Nasjonalt tryggingssystem

Prinsippnote til årsrekneskapen

Årsrekneskapar for statlege verksemder er utarbeidde og leverte etter nærmare retningslinjer som er fastsette i bestemmelser om økonomistyring i staten («føresegnene»). Årsrekneskapen er utarbeidd i samsvar med krav i punkt 3.4.1 i føresegnene, nærmare føresegner i rundskriv R-115 frå Finansdepartementet av desember 2022 og eventuelle tilleggskrav som eige departement har fastsett.

Oppstillinga av løyvingsrapporteringa omfattar ein øvre del med løyvingsrapporteringa og ein nedre del som viser behaldningar verksemda står oppført med i kapitalrekneskapen. Oppstillinga av artskontorrapporteringa har ein øvre del som viser kva som er rapportert til statsrekneskapen etter standard kontoplan for statlege verksemder, og ein nedre del som viser grupper av kontoar som inngår i mellomvære med statskassen.

Oppstillinga av løyvingsrapporteringa og artskontorrapporteringa er utarbeidd med utgangspunkt i punkt 3.4.2 i føresegnene – dei grunnleggjande prinsippa for årsrekneskapen:

1. Rekneskapen følgjer kalenderåret.
2. Rekneskapen inneheld alle rapporterte utgifter og inntekter for rekneskapsåret.
3. Rekneskapen er utarbeidd i tråd med kontantprinsippet.
4. Utgifter og inntekter er førte i rekneskapen med bruttobeløp.

Oppstillingane av løyvings- og artskontorrapportering er utarbeidde etter dei same prinsippa, men grupperte etter ulike kontoplanar. Prinsippa står i samsvar med krav i punkt 3.5 i føresegnene om korleis verksemdene skal rapportere til statsrekneskapen. Sumlinja «Netto rapportert til løyvingsrekneskapen» er lik i begge oppstillingane.

Verksemda er knytt til den statlege konsernkontoordninga i Noregs Bank i samsvar med krav i punkt 3.7.1 i føresegnene. Bruttobudsjetterte verksemder blir ikkje tilførte likviditet gjennom året, men har rett til å trekkje på sin konsernkonto. Saldoen på kvar enkelt oppgjerskonto blir nullstilt ved overgangen til nytt år.

Løyvingsrapporteringa

Oppstillinga av løyvingsrapporteringa omfattar ein øvre del med løyvingsrapporteringa og ein nedre del som viser behaldningar verksemda står oppført med i kapitalrekneskapen. Løyvingsrapporteringa viser rekneskapstal som verksemda har rapportert til statsrekneskapen. Rekneskapen er stilt opp etter dei kapitla og postane i løyvingsrekneskapen som verksemda har fullmakt til å disponere. Kolonnen «Samla tildeling» viser kva verksemda har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for kvar statskonto (kapittel/post). Oppstillinga viser i tillegg alle finansielle eigedelar og forpliktingar verksemda står oppført med i kapitalrekneskapen til staten. Mottekne fullmakter til å belaste kombinasjonen av kapittel/post hos ei anna verksemd (belastingsfullmakter) blir ikkje viste i kolonnen for samla tildeling, men er omtalte i note B til løyvingsoppstillinga. Utgiftene som er knytte til mottekne løyvingsfullmakter, er bokførte og rapporterte til statsrekneskapen og er viste i kolonnen for rekneskap.

Tekne belastingsfullmakter er inkluderte i kolonnen for samla tildeling, men blir bokførte og blir ikkje rapporterte til statsrekneskapen frå verksemda sjølv. Tekne belastingsfullmakter blir bokførte og blir rapporterte av verksemda som har fått belastingsfullmakta, og er derfor ikkje viste i kolonnen for rekneskap. Dei tekne fullmaktene kjem fram i note B til løyvingsoppstillinga.

Artskontorapporteringa

Oppstillinga av artskontorrapporteringa har ein øvre del som viser kva som er rapportert til statsrekneskapen etter standard kontoplan for statlege verksemder, og ein nedre del som viser eigedelar og gjeld som inngår i mellomvære med statskassen. Artskontorapporteringa viser rekneskapstala som verksemda har rapportert til statsrekneskapen etter standard kontoplan for statlege verksemder.

Verksemda har ein trekkrett på konsernkonto i Noregs Bank. Tildelingane er ikkje inntektsførte og derfor ikkje viste som inntekt i oppstillinga.

Rekneskapstal i løyvings- og artskontorrapportering med notar viser rekneskapstal som er rapporterte til statsrekneskapen. I tillegg viser noten til artskontorrapporteringa oversikt over mellomværet med statskassen. Samanheng mellom avrekning med statskassen og mellomværet med statskassen framkommer i kolonnen «Spesifisering av bokført avrekning med statskassen» i note 9. Sistnemnte viser forskjellen mellom beløp som verksemda har bokført på eigedels- og gjeldskontoar i kontospesifikasjonen for verksemda (medrekna saldo på kunde- og leverandørreskontro), og beløp som verksemda har rapportert som fordringar og gjeld til statsrekneskapen, og som inngår i mellomværet med statskassen.

Verksemda har innretta bokføringa slik at ho følgjer krava i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette inneber at alle opplysningar om transaksjonar og andre rekneskapsmessige disposisjonar som er nødvendige for å utarbeide pliktig rekneskapsrapportering, jf. punkt 3.3.2 i føresegnene, og spesifisering av pliktig rekneskapsrapportering, jf. punkt 4.4.3 i føresegnene, er bokførte. Føresegnene krev mellom anna utarbeiding av kundespesifisering og leverandørspesifisering. Dette fører til at sals- og kjøpstransaksjonar blir bokførte i kontospesifikasjonen på eit tidlegare tidspunkt enn dei blir rapporterte til statsrekneskapen. Sistnemnte inneber at det framkommer kundefordringar og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen i note 9.

Oppstilling av løyingsrapportering 31.12.2022

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling**	Regnskap 2022	Merutgift (-) og mindretgift
0457	Nasjonal Sikkerhetsmyndighet	01	Driftsutgifter	A,B	420 366 000	418 262 364	2 103 636
0457	Nasjonal Sikkerhetsmyndighet	45	Større utstyrskjøp og vedlikehold	A,B	62 700 000	40 088 970	22 611 030
1760	Forsvarsdepartementet	01	Driftsutgifter	B	40 648 000	35 670 191	
1760	Forsvarsdepartementet	45	Større utstyrskjøp og vedlikehold	B	97 149 000	91 977 474	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Nettoordning for mva i staten		0	50 900 304	
Sum utgiftsført					620 863 000	638 899 302	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2022	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3457	Driftsinntekter	01	Driftsinntekter	A	20 609 000	18 351 788	-2 257 212
5309	Tilfeldige inntekter	29	Tilfeldige inntekter		0	422 701	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Motkonto AGA		0	40 349 985	
Sum inntektsført					20 609 000	59 124 475	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

577 774 828

Kapitalkontoer

60086201	Norges Bank KK/innbetalinger					63 203 195	
60086202	Norges Bank KK/utbetalinger					-632 296 752	
717051	Endring i mellomværende med statskassen					-8 681 272	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto	Tekst	2022	2021	Endring
xxxxxx	[Aksjer]	0	0	0
717051	Mellomværende med statskassen	-22 999 689	-14 318 417	-8 681 272

NOTE **A** Forklaring av samla tildeling, utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
45 701	10 901 000	409 465 000	420 366 000
45 745	18 220 000	44 480 000	62 700 000
345 701	0	-20 609 000	-20 609 000

NOTE **B** Forklaring til brukte fullmakter og utrekning av mogleg overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Meirutgift (-) / mindreutgift	Utgiftsført av andre ut frå gitte løyvingfullmakter (-)	Meirutgift (-) / mindreutgift etter gitte belastingsfullmakter	Meirinntekter / mindreinntekter (-) ut frå meirinntektsfullmakt	Omdisponering frå post 01 til 45 eller til post 01/21 frå løyving for neste år	Innsparingar (-)	Sum grunnlag for overføring	Maks overførbart beløp*	Mogleg overførbart beløp som er rekna ut av verksemda
045701 /345701		2 103 636		2 103 636	-2 257 212			-153 576	20 473 250	0
045745 /345745	«kan overførast»	22 611 030		22 611 030				22 611 030		22 611 030

* Maksimalt beløp som kan overførast, er 5 % av løyvinga i år på driftspostane 01–29, unnateke post 24, eller summen av løyvinga for dei siste to åra for postar med stikkordet «kan overførast». Sjå årleg rundskriv R-2 for meir detaljert informasjon om overføring av ubrukte løyvingar.

Mottekne belastingsfullmakter

NSM har frå Forsvarsdepartementet fått ei belastingsfullmakt for utgifter som er knytte til FoU, på 13 056 000 kroner på kapittel/post 176001 og 14 503 000 kroner på kapittel/post 176045. Forbruket på kapittel/post 176001 utgjer 9 412 183 kroner, altså eit mindreforbruk på 3 643 817 kroner. Forbruket på kapittel/post 176045 utgjer 19 580 098 kroner, det vil seie eit meirforbruk på 5 077 098 kroner. Samla meirforbruk utgjer 1 433 281 kroner. Vi søkjer å dekkje meirforbruket gjennom ein tilsvarende reduksjon i belastingsfullmakt for 2023.

NSM har frå Forsvarsdepartementet fått ei belastingsfullmakt for utgifter som er knytte til P2950, på 22 689 000 kroner på kapittel/post 176001 og 67 646 000 kroner på kapittel/post 176045. Forbruket på kapittel/post 176001 utgjer 21 355 008 kroner, altså eit mindreforbruk på 1 333 992 kroner. Forbruket på kapittel/post 176045 utgjer 61 406 027 kroner, altså eit mindreforbruk på 6 239 973 kroner. Samla mindreforbruk utgjer 7 573 965 kroner. Vi søkjer å overføre mindreforbruket til belastingsfullmakt for 2023. NSM har frå Forsvarsdepartementet fått ei belastingsfullmakt

for utgifter som er knytte til «tryggingsgodkjenning av graderte informasjonssystem», på 4 903 000 kroner på kapittel/post 176001. Forbruket på kapittel/post 176001 utgjer 4 903 000 kroner, og belastingsfullmakta er fullt utnytta.

NSM har frå Forsvarsdepartementet fått ei belastingsfullmakt for utgifter som er knytte til kryptolaboratorium, på 15 000 000 kroner på kapittel/post 176045. Forbruket på kapittel/post 176045 utgjer 10 991 348 kroner, altså eit mindreforbruk på 4 008 652 kroner. Vi søkjer å overføre mindreforbruket til belastingsfullmakt for 2023.

Fullmakt til å overskride driftsløyvingar mot tilsvarende meirinntekter

NSM har fullmakt til å overskride driftsløyvingar mot tilsvarende meirinntekter.

Mogleg overførbart beløp

Den ubrukte løyvinga til NSM på kapittel/post 045745 /345745 er på 22 611 030 kroner. Fordi tildelinga har stikkordet «kan overførast», blir 22 611 030 kroner rekna som mogleg overføring til neste budsjettår.

Oppstilling av artskontorapporteringa 31.12.2022

	Note	2022	2021
<i>Driftsinntekter som er rapporterte til løyvingerekneskapen</i>			
Innbetalningar frå gebyr	1	0	0
Innbetalningar frå tilskot og overføringar	1	0	7 875 000
Sals- og leigeinnbetalningar	1	18 351 788	15 697 189
Andre innbetalningar	1	0	0
Sum innbetalningar frå drift		18 351 788	23 572 189
<i>Driftsutgifter som er rapporterte til løyvingerekneskapen</i>			
Utbetalningar til lønn	2	327 289 874	296 635 741
Andre utbetalningar til drift	3	258 704 870	163 430 568
Sum utbetalningar til drift		585 994 743	460 066 309
Netto rapporterte driftsutgifter		567 642 955	436 494 120
<i>Investerings- og finansinntekter som er rapporterte til løyvingerekneskapen</i>			
Innbetaling av finansinntekter	4	-717	0
Sum investerings- og finansinntekter		-717	0
<i>Investerings- og finansutgifter som er rapporterte til løyvingerekneskapen</i>			
Utbetaling til investeringar	5	0	0
Utbetaling til kjøp av aksjar	5, 9 del B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	3 539	0
Sum investerings- og finansutgifter		3 539	0
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		4 255	0
<i>Inntekter og utgifter som er rapporterte på felleskapittel**</i>			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	7	422 701	395 859
Arbeidsgivaravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		40 349 985	36 416 694
Nettoføringsordning for meirverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		50 900 304	34 027 177
Netto rapporterte utgifter på felleskapittel		10 127 618	-2 785 375
Netto rapportert til løyvingerekneskapen		577 774 828	433 708 744
<i>Oversikt over mellomvære med statskassen***</i>			
Eigedelar og gjeld		2022	2021
Fordringar på tilsette		390 746	15 537
Kontantar		0	0
Bankkontoar med statlege midlar utanfor Noregs Bank		0	0
Skuldig skattetrekk og andre trekk		-14 165 181	-11 649 777
Skuldige offentlege avgifter		-1 253 405	-2 692 844
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse****		-7 994 816	0
Mottekne forskotsbetalningar		0	0
Lønn (negativ netto, for mykje utbetalt lønn o.a.)		22 968	8 667
Differansar på bank og uidentifiserte innbetalningar		0	0
Sum mellomvære med statskassen	9	-14 318 417	-11 747 285

NOTE 1 | Innbetalinger
frå drift

	31.12.2022	31.12.2021
<i>Innbetalinger frå gebyr</i>		
Sum innbetalinger frå gebyr	0	0
<i>Innbetalinger frå tilskot og overføringar</i>		
Tilskot Norcert	0	7 875 000
Sum innbetalinger frå tilskot og overføringar	0	7 875 000
<i>Sals- og leigeinnbetalinger</i>		
Brukarbetaling	2 923 995	2 087 490
Vidarefakturering, reise	7 850 126	7 954 307
Vidarefakturering, lønn	839 752	4 381 181
Diverse inntekter	6 737 915	1 274 212
Sum sals- og leigeinnbetalinger	18 351 788	15 697 189
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	18 351 788	23 572 189

NOTE 2 | Innbetalinger
til lønn

	31.12.2022	31.12.2021
Lønn	271 843 911	237 354 250
Arbeidsgivaravgift	40 349 985	36 416 694
Pensjonsutgifter*	22 540 055	26 841 801
Sjukepengar og andre refusjonar (-)	-11 912 955	-7 566 914
Andre ytingar	4 468 878	3 589 911
Sum utbetalinger til lønn	327 289 874	296 635 741

NOTE 3 | Andre utbetalinger
til drift

	31.12.2022	31.12.2021
Husleige	17 557 842	16 769 937
Vedlikehald av egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehald og ombygging av leigde lokale	0	0
Andre utgifter til drift av eigedom og lokale	15 494 101	13 326 891
Reparasjon og vedlikehald av maskiner, utstyr o.l.	70 855	297 333
Mindre utstyrsinnkjøp	87 299 544	56 539 536
Leige av maskiner, inventar og liknande	41 321 459	29 029 292
Kjøp av konsulenttenester	57 670 217	21 335 212
Kjøp av andre framande tenester	13 367 337	12 098 408
Reiser og diett	8 619 156	2 508 356
Andre driftsutgifter	17 304 358	11 525 604
Sum andre utbetalinger til drift	258 704 870	163 430 568

NOTE 4 | Finansinntekter
og finansutgifter

	31.12.2022	31.12.2021
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	-717	0
Anna finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	-717	0
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	3 539	0
Valutatap	0	0
Anna finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	3 539	0

* Note 5–8 handlar om investeringsverksemd, innkrevjingsverksemd og tilskotsforvaltning og er ikkje relevant for NSM fordi det ikkje er nokon transaksjonar på dei relevante artskontoane, verken i 2021 eller 2022.

NOTE 9 DEL A: Forskjellen mellom avrekna med statskassen og mellomvære med statskassen

	31.12.2022 Spesifisering av bokført avrekning med statskassen	31.12.2022 Spesifisering av rapportert mellomvære med statskassen	Forskjell
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Investeringar i aksjar og partar*	0	0	0
Obligasjonar	0	0	0
Sum	0	0	0
<i>Omløpsmiddel</i>			
Kundefordringar	1 191 777	0	1 191 777
Andre fordringar	390 746	390 746	0
Bankinnskot, kontantar og liknande	0	0	0
Sum	1 582 523	390 746	1 191 777
<i>Langsiktig gjeld</i>			
Anna langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld	-17 545 234	0	-17 545 234
Skuldig skattetrekk	-14 165 181	-14 165 181	0
Skuldige offentlege avgifter	-1 253 405	-1 253 405	0
Anna kortsiktig gjeld	-1 188 328	-7 971 848	6 783 520
Sum	-34 152 149	-23 390 435	-10 761 714
Sum	-32 569 626	-22 999 689	-9 569 937

*Verksemder som eig finansielle anleggsmidler i form av investeringar i aksjar og selskapspartar, fyller òg ut note 9 B.

NASJONAL
SIKKERHETSMYNDIGHET

Postboks 814,
1306 Sandvika
Tlf. 67 86 40 00

Tlf. 67 86 40 00
postmottak@nsm.no
www.nsm.no